

Jaarverslag 2023

van de rekenkamer Neder-Betuwe

16 Januari 2024

Chris Papjes
Marijke van de Plasse
Geertje de Witt

1. Inleiding

Conform de verordening voor de rekenkamer biedt de rekenkamer van de gemeente Neder-Betuwe bij deze het jaarverslag over 2023 aan.

De wet Versterking decentrale rekenkamers bepaalt dat in 2023 rekenkamercommissies omgevormd dienen te worden tot rekenkamers. In de gemeente Neder-Betuwe heeft deze omvorming plaatsgevonden op 9 november 2023. De activiteiten van de rekenkamercommissie en rekenkamer zijn in één verslag opgenomen.

2. Rekenkamer(commissie) Neder-Betuwe

De samenstelling van de rekenkamercommissie zag er tot 9 november 2023 als volgt uit:

- Voorzitter:
 - M.C. (Marijke) van de Plasse vanaf 1 juni 2019
- Leden:
 - I.L.J.C. (Iroy) Konings vanaf 1 juli 2018
 - R. (Rick) Hubers vanaf 24 september 2020 t/m 1 augustus 2023
- Ambtelijk secretaris:
 - M.E. (Marina) Roelofsen t/m 8 mei 2023
 - M.D. (Marieke) van den Heuvel vanaf 9 mei 2023

De samenstelling van de rekenkamer zag er vanaf 9 november 2023 als volgt uit:

- Voorzitter:
 - M.C. (Marijke) van de Plasse
- Leden:
 - C.J. (Chris) Papjes
 - G. (Geertje) de Witt
- Ambtelijk secretaris:
 - M.D. (Marieke) van den Heuvel

De voorzitter en de leden hebben de volgende nevenfuncties:

- Marijke van de Plasse: manager Necker van Naem (bezoldigd)
- Iroy Konings: griffier gemeente Vlaardingen (bezoldigd)
- Rick Hubers: senior financial auditor Auditdienst Rijk, Ministerie van Financiën (bezoldigd), scriptiebegeleider Nyenrode Business Universiteit (bezoldigd)
- Chris Papjes: voorzitter bestuur Present Ede-Wageningen (onbezoldigd)
- Geertje de Witt: Opgavemanager Gemeenschappelijke Regeling BAR-Organisatie (bezoldigd)

3. De activiteiten van de rekenkamer(commissie)

3.1 Onderzoek 'Over de (gemeentelijke) aanpak van ondermijning in Neder-Betuwe'

Op 23 november 2023 is het rekenkamerrapport 'Over de (gemeentelijke) aanpak van ondermijning in Neder-Betuwe' tijdens een beeldvormende avond aan de orde gekomen. Dit onderzoek gaf weer wat de stand van zaken is in Neder-Betuwe ten aanzien van ondermijning, op welke manier de gemeente daarmee aan de slag kan en in welke richting in de toekomst verdere stappen gezet kunnen worden.

De volgende onderzoeksvragen werden behandeld:

1. *Wat zijn belangrijke criminele gelegenheidsstructuren in Neder-Betuwe?*
2. *Welke vormen van ondermijnende criminele praktijken doen zich voor in Neder-Betuwe? Wat kan worden gezegd over de maatschappelijke effecten en over de locaties en branches die het betreft?*
3. *Wat is beleidstheorie bij de integrale en gemeentelijke aanpak van ondermijning?*
4. *Hoe (doelmatig) wordt door gemeente, politie en partners invulling gegeven aan de uitvoering bij de aanpak van ondermijning?*
5. *Welke problemen, knelpunten, kansen en effecten zien professionals en burgers?*
6. *Hoe is de gemeenteraad betrokken bij de ondermijningsaanpak (kaders stellen en controle)? In hoeverre is de raad zich bewust van zijn eigen rol bij (het voorkomen van) ondermijning?*

De volgende conclusies zijn in het onderzoek geformuleerd:

1. Er schuilen aanzienlijke criminele kansen in de goede bereikbaarheid over de weg, de nabijheid van gemeenten met criminele (drugs)netwerken, de vraag naar goedkope arbeidskrachten, de aanwezigheid van twee kwetsbare vakantieparken en anonimiteit, met name in het buitengebied.
2. Het drugsgebruik ligt volgens straatinformatie op een aanzienlijk peil en dat gaat samen met drugshandel, al blijft uiteindelijk onduidelijk wat de omvang hiervan is. Het is onzeker wat de aard en omvang van de drugsproductie is, al worden door de jaren heen productielocaties aangetroffen: soms groot of ingebed in bovenlokale netwerken. Voorts komen misstanden of (systematische) overtredingen in beeld bij de behandeling van arbeidsmigranten. Vakantiepark Rivierendal is een vindplaats van misstanden en criminaliteit.
3. De gemeentelijke ondermijningsaanpak stoelt niet op een visie en daarop gebaseerd plan van aanpak.
4. De informatiepositie over ondermijning is matig. Er bestaan op belangrijke punten onzekerheden of discussiepunten, zoals de omvang van drugsgebruik, drugshandel en drugsproductie. Die onzekerheid is een probleem op zich, want de aanpak van het drugsgebruik is politiek geagendeerd.
5. Voor de gemeentelijke aanpak van ondermijning is onvoldoende capaciteit beschikbaar, want de ambtelijke veiligheidsorganisatie heeft de handen vol met andere onderwerpen.
6. De gemeenteraad vraagt aandacht voor vormen van ondermijning (b.v. drugsgebruik of de situatie op vakantieparken), maar er bestaat politieke terughoudendheid om te investeren in publieke uitvoeringscapaciteit om dit aan te pakken.

Op basis van de conclusies worden in het onderzoek de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Maak als gemeenteraad en college in Neder-Betuwe meer werk van de aanpak van ondermijning. Voer daartoe eerst een debat over de aard en schade van de lokale ondermijning.
2. Voer vervolgens een politiek debat over de minimale capaciteit die beschikbaar dient te komen voor de ondermijningsaanpak bij OOV, voor boa-taken, voor jongerenwerk en voor controles door toezichthouders.
3. Geef politiek-bestuurlijk duidelijk aan welke thema's of locaties bij de ondermijningsaanpak prioriteit krijgen. Wat betreft bestaande prioriteiten - met name drugsgebruik, drugshandel en (fatsoenlijke) huisvesting van arbeidsmigranten - kunnen extra middelen worden benut om de daad (meer) bij het woord te voegen.
4. Gebruik de versterking van de gemeentelijke ondermijningsaanpak om te investeren in publiek-private samenwerking, waarbij een beroep wordt gedaan op publieke partners (zoals RIEC en politie) om (meer) prestaties te leveren in Neder-Betuwe. Een vijfde wijkagent is daarbij logisch, mede vanwege de bevolkingsgroei, al zou vijf wijkagenten reeds - conform de norm van 1 wijkagent op 5.000 inwoners - passen bij het huidige inwonertal.

In de raadsvergadering van 7 december 2023 heeft de raad besloten:

- kennis te nemen van de resultaten van het rekenkameronderzoek 'Over de (gemeentelijke) aanpak van ondermijning in Neder-Betuwe';
- de conclusies uit het onderzoeksrapport over te nemen;
- samen met het college uitvoering te geven aan de in het onderzoeksrapport geformuleerde aanbevelingen.

3.2 Bijeenkomst presidium-rekenkamercommissie

Op 29 juni is er een bijeenkomst georganiseerd waarbij het presidium en de rekenkamercommissie aanwezig waren om de samenwerking te bespreken. De raadsleden lieten weten hoe zij de samenwerking vonden verlopen en welke verbeterpunten zij voor de toekomst zagen. Ook werd de hoogte van het onderzoeksbudget van de rekenkamercommissie besproken. Daarnaast werd aandacht geschonken aan de Verordening gemeentelijke rekenkamer Neder-Betuwe 2023, waarbij de rekenkamercommissie omgevormd wordt naar een rekenkamer.

3.3 Communicatie door de rekenkamer(commissie)

In 2023 verschenen meerdere rekenkamerbrieven:

Door de rekenkamercommissie:

- Nummer 41 op 5 januari
- Nummer 42 op 6 maart
- Nummer 43 op 26 juli
- Nummer 44 op 12 oktober

Door de rekenkamer:

- Nummer 1 op 20 december

Doel van de rekenkamerbrieven is om de raad, het college, de ambtelijke organisatie en andere belangstellenden op de hoogte te houden van de bezigheden van de rekenkamer(commissie).

3.4 Vergaderingen van de rekenkamer(commissie)

In 2023 heeft op de rekenkamer(commissie) op de volgende data vergaderd:

- 12 januari
- 25 januari
- 22 februari
- 30 maart
- 10 mei
- 8 juni
- 15 juni
- 29 juni
- 13 juli
- 22 augustus
- 5 september
- 26 september
- 2 november
- 21 november
- 14 december
- 20 december

4. Financiën van de rekenkamer(commissie)

4.1 Uitgaven 2023

Kosten	Begroot	Uitgaven
Vergoedingen rekenkamercommissie	€ 10.625	€ 10.104
Onderzoeken en overige uitgaven	€ 13.642	€ 15.587
Totaal	€ 24.267	€ 25.691

4.2 Begroting 2024

Kosten	Begroot
Vergoedingen rekenkamer	€ 10.625
Onderzoeken en overige uitgaven	€ 34.242
Totaal	€ 44.867

5. Tot slot

Dit verslagjaar heeft de rekenkamer(commissie) zich met één inhoudelijk onderzoek bezig gehouden. Met dit jaarverslag hoopt de rekenkamer een goede weergave te hebben gegeven. Vanzelfsprekend is de rekenkamer bereid om over de inhoud van dit verslag van gedachten te wisselen.